No. 294 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Dingsdag 10 December

FRANKRIJK.

PARIJS, den 6den December.

De *Moniteur* houdt heden eene ordonnantie waarbij 25,000 man van de 40,000 man, die het tweede gedeelte van het contingent van 1838 uitmaken, tot de werkelijke dienst opgeroepen worden. Bij eene andere ordonnantie wordt aan den minister van oorlog op de dienst van 1840 een buitengewoon crediet van 19,987,000 fr. verleend, om de oorlogstoerustingen in Afrika te bekostigen, die bij het budget niet zijn kunnen voorzien worden. De regeling van dit crediet zal in de aanstaande zitting in de kamers voorgedragen worden.

Beide ordonnantien werden te gemoet gezien, maar men had te gelijk gedacht, de benoeming van den opperbevelhebber der expeditie te vernemen. De keus van den generaal *Cubières*, welke door den koning was voorgesteld, schijnt bij de ministers geen bijval gevonden te hebben; het wordt nu voor waarschijnlijk gehouden dat de maarschalk *Valée* het opperbeleid der expeditie zal bekomen.

— De officiers van het 66ste regiment van linie te Lijon in garnizoen, hebben zich eenparig tot hunnen kolonel gewend, opdat deze aan het ministerie het aanzoek deed, dat het regiment naar Afrika gezonden werd.

— Men wil stellig verzekeren, dat de generaal *Schneider* en de heer *Teste* uit het ministerie zullen treden. Volgens sommigen zou de generaal *Pajol* tot oorlogsminister benoemd worden.

— Bij eene ordonnantie van den 4den dezer, heeft de koning tot den aartsbisschoppelijken zetel van Lijon, die vakant geworden is door den dood van den kardinaal *Fesch*, den bisschop van Belij, *de Bonald*, benoemd; voorts tot aartsbisschop van Auch, in plaats van wijlen den kardinaal *Isoard*, den bisschop van Gap, *la Croix d'Azolette*, en tot coadjutor van den bisschop van Straatsburg, den kanonik van Parijs, *Affre*.

— De commissie van instructie van het hof der pairs, heeft de in vrijheidstelling van 21 beklaagden, in den opstand van 12 en 13 mei bevolen. Het hof is tegen den 12den december bijeengeroepen om over de in beschuldiging stelling der overigen te beslissen; men denkt echter dat het proces van de 2de categorie van beschuldigden, niet dan voor de helft van januarij zal uitgewezen worden.

— De politie doet dezer dagen uitgebreide nasporingen naar de woelingen der republiekeinsche partij, en schijnt met ernst bezorgd te zijn voor een' tweeden aanslag tegen het tijdstip van de opening der kamers. In den loop van gisteren zijn weder vele huiszoekingen gedaan en verscheiden mandaten tot in bewaringneming afgegeven, en heden wordt daarmede voortgegaan. Op verscheiden plaatsen heeft men kruid en patronen in beslag genomen, onder anderen bij een hoedenmaker, die zelf door eene achterdeur de handen der policie is ontkomen. Ook eene huiszoeking is gedaan in tegenwoordigheid van den gearresteerden *Bero*, (niet *Beraud*), ter plaatse waar hij zeide, woonachtig te zijn; zulks leverde echter niets op, maar op het oogenblik van vertrek, ontdekte een der agenten een klein stukje papier, dat *Bero* zocht te verbergen, en maakte zich daarvan meester. Dit papier, met de hand van *Bero* geschreven, hield de aanduiding zijner eigenlijke woonplaats, met last om hetgeen zich daar bevond weg te voeren, en de beloften aan zijne vrienden » dat hij zijn pligt zou weten te doen." Ter aangeduide plaatse werden vijf bommen met kogels gevuld en andere brandstoffen gevonden. *Bero* weigert voor den regter op alle vragen te antwoorden; hij gaf zich den naam van een student, maar was bij een papierfabriekant werkzaam.

— Men heeft tijdingen uit Smyrna tot den 19den November. Het dagblad dier stad behelst een berigt uit Konstantinopel van den 18den, waarin, strijdig met hetgeen van elders gemeld is, geschreven wordt, dat de beslechting der oostersche zaken nog even onzeker en met moeijelijkheden omgeven is als vroeger, en dat de best onderrigte lieden aan de goede trouw van *Mehemed*-ali in al wat de onderhandelingen betrof, begonnen te twijfelen. Uiterlijk scheen hij een groot verlangen te koesteren om tot eene schikking te komen, maar gedurig legde hij nieuwe hinderpalen in den weg, die eene schikking onmogelijk schenen te maken. (*Zie Duitschland hieronder.*)

Te Konstantinopel werd met grooten ijver aan een mausoleum gearbeid, dat Sultan *Abdul-Medschid* ter nagedachtenis van zijn vader Sultan *Mahmoud* liet opregten.

Het turksch gouvernement had aan de gouverneurs der districten waar de opium wordt aangekweekt, een firman afgezonden, met bevel om de inwoners aan te sporen, de landerijen daartoe besteed, voortaan met granen te bezaaijen.

Te Konstantinopel is een nieuw dagblad opgerigt onder den titel: Dagblad van Konstantinopel.

Het fregat *la Belle Poele*, waarover de prins *van Joinville* bevel voert, een linieschip en de stoomboot *Papin*, zouden naar Toulon terugkeeren, om deel van het reserve-eskader uit te maken.

— De berigten uit Madrid tot den 29sten November houden niets nieuws. Uit Arragon wordt gemeld, dat de generaal *Espartero* den 26sten ll. nog te Mas de las Matas was en zijne troepen nog dezelfde stellingen bezet hielden. De generaal *O'Donnell* bezette Conarillas en de omliggende dorpen.

Maroto heeft Burgos verlaten en is naar de hoofdstad vertrokken.

— Ter beurze liepen verscheiden ongunstige geruchten. Men zeide dat het gouvernement noodlottige tijdingen uit Algiers ontvangen had en wel 800 man door de Arabieren zouden omgekomen zijn. (Tot heden zijn er nog geen nadere tijdingen bekend dan de eerste, met de depeches van den maarschalk *Valée*); men sprak ook van zamenzweringen die door de policie ontdekt waren. De notering was heden (6 December): 5 pCt. 112,60; 3 pCt. 82,30; Sp. Ardeen [illegible]; Pass. 6 [illegible] achtste; Nap. f. 107,[illegible]; Rom. L. 101½.

Van den 7den.

Men wil stellig weten dat het gouvernement tijdingen heeft ontvangen uit Algiers die niet zeer gunstig luiden, maar toch minder noodlottig zijn dan de geruchten gisteren verspreid, volgens welke de Hadjouten en Arabieren wel 1800 hoofden van soldaten en kolonisten hadden afgehouwen. Naar men vermeent te weten, zouden verscheiden detachementen in de gevechten met de Arabieren het onderspit gedolven en bij de kleine schermutselingen tegen den overmagtigen vijand nog omtrent 200 soldaten verloren hebben. Men beklaagt zich zeer, dat noch de *Moniteur*, noch het *Journal des Débats* heden een woord aangaande de jongst ontvangen tijdingen mededeelen.

Men verhaalt heden dat de hertog *van Orleans* eerst op het laatst van Februarij zich naar Algiers zal begeven en dat de eigenlijke expeditie eerst met het voorjaar zal ondernomen worden, terwijl men middelerwijl een' verdedigenden oorlog wil voeren. Naar de door het gouvernement genomen beschikkingen zullen er tusschen den 10 en 15den December 3000 man te Algiers aankomen en deze versterkingen achtervolgelijk tot 20,000 man gebragt worden, terwijl er in verhouding van de aankomst, troepen van de tegenwoordige, afgematte en door ziekte gedunde regimenten zullen terugkeeren.

— De heer *Blanqui*, *aîné*, wiens inlichtingen omtrent de gesteldheid der troepen te Algiers zooveel van zich hebben doen spreken, is gisteren bij den koning ontvangen.

— Men heeft heden het berigt ontvangen van den dood des kardinaals *Latil*, aartsbisschop van Rheims.

— De policie schijnt ook omtrent don *Carlos* hare waakzaamheid te willen verdubbelen, daar nog gisteren een [illegible] staatsgeanten naar Bourges gezonden zijn.

— De beide personen van *Barthelemy* en *Bero* zouden heden naar de conciergerie worden overgebragt.

— Te Bordeaux heeft zich eene commissie gevormd, om bij het gouvernement nieuwe vertogen omtrent de suiker-kwestie te doen.

— Te Havre verwacht men eerstdaags aanzienlijke [illegible] van graan of meel uit de Vereenigde Staten, zoo [illegible] door

Amerikaansehe huizen gezonden, in betaling van door den heer *Rotschild* geaccepteerde wissels.

— In de berigten van de spaansche grenzen, wordt uit Bayonne van den 4den medegedeeld, van een bloedig gevecht te Tolosa, tusschen de troepen en de inwoners 80 man van het garnizoen zouden ontwapend zijn geworden. Een ander gerucht sprak van de verschijning van eene karlistische ruiterbende van 50 à 60 man te Carrasare, in Navarre.

Marotto is de Valladolid door het muzyk der Nationale garde, met eene serenade ontvangen, en begroet door eene deputatie uit haar midden en van de municipaliteit, aan wie hij geantwoord had, dat hij meer dan iemand het geluk van Spanje had gewenscht en slechts zijn pligt had gedaan.

Uit Madrid schrijft men dat het gouvernement in onderhandeling was met eene kompagnieschap in Katalonie, om in de behoefte van het leger te voorzien.

— Het dagblad le *Sud* van Marseille, meldt nog in zijne jongste berigten uit het Oosten, dat volgens tijdingen uit Cairo, *Ibrahim*-pacha (een neef van des onderkonings-zoon van dien naam) eene volkomen overwinning had behaald, op den Iman der provincie Jafzeb, in Yemen. Door deze overwinning strekte *Mehemed*-Ali's magt zich tot in de nabijheid der engelsche etablissementen van Aden, aan den ingang van de Arabische golf, uit, hetwelk wel aanleiding tot eene verwikkeling in die streken kon geven. De troepen van den onderkoning zouden ook Sana bezetten, waarvan de Iman zich reeds in 't begin van het jaar onder bescherming van *Mehemed* Ali gesteld heeft.

— De koers der beurs was heden ter daling gestemd, hetgeen men aan de onderscheiden ongunstige geruchten toeschrijft. De notering was heden (7 December) 5pct. 112,30; 3pct. 80,80; Nap. r. 101,31; Sp. Ardoin 26pct.; Passive 6¼; Rom. L. 101½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 6den December.

De Groothertog van Saxen-Weimar is van deszelfs reis naar Holland, alhier aangekomen.

— In berigten uit Napels wordt van de sluiting van een traktaat met Engeland gesproken. — Don *Sebastiaan* werd aldaar gewacht.

— Volgens berigten uit Rusland is de oogst in de gouvernementen Orenburg, Tschernigoff, Wjotha, Grodno, Smolensko, Olonez en Nowgorod slechts middelmatig, en in Rjäsan slecht uitgevallen.

— In de *Allgemeine Zeitung* voorkomende brieven uit Athene van 17 November, behelzen onder anderen het volgende:

» Het nieuws van den dag is, dat sir *Edw. Lyons* eene nota aan de regering heeft ingediend, waarbij de Jonische Republiek, dat is Engeland, de overgave eischt van de eilanden Elaphonisi aan de kust van Lakonie en Sphakteria in de haven van Navarino, als tot het Joniesche gebied behoorende. Nadat het geschreeuw over voorgewende mishandeling van Jonische onderdanen, als middel om de Grieksche regering te kwellen, geene uitwerking gehad heeft, beproeft men het nu met deze eilanden. Men moet bekennen dat lord *Palmerston* niet gelukkig is in de keuze der middelen om de gestoorde goede verstandhouding met Griekenland te herstellen en dat hij het alleen aan zich zelven zal te wijten hebben, indien wij ons ten laatste aan Rusland aansluiten.

» Men beweert dat Frankrijk de uitbetaling van het nog achterstallig gedeelte der derde serie van de leening geweigerd heeft, en zelfs de renten der vroegere serien begeert. Rusland daarentegen moet op het eerste aanzoek terstond de nog niet uitbetaalde gedeelten der derde serie beschikbaar gesteld hebben."

— Volgens berigten uit Weenen blijft aldaar voortdurend het gerucht in omloop, dat er buiten toedoen der mogendhedenn eene schikking tusschen de Porte en *Mehemed*-Ali tot stand gebragt en reeds door Frankrijk goedgekeurd zoude zijn; maar werd hetzelve door welonderrigte lieden voor stellig ongegrond gehouden. Ook in brieven uit Triest van 26 November wordt, op grond der laatste aldaar ontvangen berigten uit Alexandrie, van zoodanig schikking gesproken, met bijvoeging echter dat de geruchten dienaangaande op eene dwaling schijnen te berusten. » Egypte, leest men daarin, heeft namelijk aan den heer *Cochelet* verklaard, dat het de voorstellen van Frankrijk als grondslag voor de onderhandelingen met de Porte wilde aannemen. Ofschoon nu de bedoelde schikking niet tot de onmogelijkheden behoort, daar de heeren de *Pontois* en *Cochelet* alle krachten inspannen om het Oostersche vraagstuk ten spoedigste te beslissen; kan men toch het gerucht, volgens hetwelk de overeenkomst reeds gesloten zou wezen, stellig voor valsch verklaren, daar de berigten uit Konstantinopel ten eenemale daaromtrent zwijgen, en de Porte in hare eischen ten aanzien van Syrie nog te veel van Frankrijk en Egypte verschilt, dan dat men nu reeds eene overeenkomst tusschen de beide partijen voor waarschijnlijk zoude kunnen houden. Ook zou dit geenszins overeen te brengen zijn met de door de Porte aan de andere mogendheden gegeven verzekering van niets zonder hare medewerking te zullen ondernemen."

— Volgens sommige berigten uit Alexandrie, zou de Kapudan-*Achmet*-Pacha, die de Turksche vloot aan *Mehemed*-Ali overgeleverd heeft, den 14 den November aldaar overleden zijn,

BELGIE.

BRUSSEL, den 8sten December.

De algemeene discussie over het geheel der budgetten is gisteren in de kamer van vertegenwoordigers gesloten geworden, nadat nog een aantal leden in de beide vorige zittingen de ministers hevig aangevallen hadden. In de zitting van eergisteren heeft inzonderheid de heer *Verhaegen* een lang discours gehouden, waarin hij een reeks van grieven tegen het ministerie inbragt, hetzelve verweet door onbekwaamheid de kamer in de noodzakelijkheid gebragt te hebben, om tot behoud der nationaliteit, de 24 artikelen aan te nemen; het gouvernement moest rekenschap geven van de verkwiste millioenen; het was deszelfs onbekwaamheid te wijten, dat men door ijdel gezwets en vertoon ten spot van Europa was geworden; hij wilde dat zoolang er nog geen wet op de ministeriele verantwoordelijkheid bestond, men de ministers langs een anderen weg kon doen vervolgen en veroordeelen. Hij leidde verder de ministers ten laste, dat zij de constitutie geschonden hadden, dat zij door afzettingen op de verkiezingen hadden gewerkt, en voor 's lands welzijn niets hadden uitgerigt. Ook een ander lid, de heer *Sigart*, beklaagde zich over den ongelukkigen toestand van het land, in weerwil der schoone gedane beloften van voorspoed, om de stemmen voor de aanneming der 24 artikelen te winnen. Hij vermeende, dat zoo de autoriteit te Gent middelen van overreding had gebruikt, de werklieden tot de orde zouden zijn teruggekeerd en het bloed niet zou gestroomd hebben.

In de zitting van gisteren heeft de minister van finantien *Desmaizières* het woord opgevat ter beantwoording der onderscheiden aanvallen tegen zijn departement in 't midden gebragt. Hij beweerde dat hij met betrekking tot het handelstelsel, steeds eene billijke verhouding tusschen de algemeene belangen van het land had in 't oog gehouden; hij wees de beschuldiging af, dat hij slechts zoo lang hij vertegenwoordiger was geweest, de belangen van de nijverheid had voorgestaan. Ten slotte ging hij tot cijferberekeningen over, ter wederlegging van die door den heer *de Brouckere* gemaakt; deze had willen betogen dat men een jaarlijksche deficit van 20,000,000 fr. had; maar hij was in den misslag vervallen van het oorspronkelijk cijfer der leeningen voor het effectief cijfer te nemen. Van den anderen kant had de heer *de Brouckere* in zijne berekeningen den geheelen spoorweg en al de andere groote werken, welke met behulp der leeningen waren tot stand gekomen, vergeten; op eene dergelijke wijs wederlegde de minister de vergelijking door den heer *de Brouckere* van het tegenwoordig budget met dat van 1830; de laatstgenoemde had daarbij een geheel departement over 't hoofd gezien. Omtrent de oogenblikkelijke hulpbronnen, die de heer *de Brouckere* geloofde dat weldra uitgeput zouden zijn, toonde de minister aan, dat er op den verkoop van domeinen nog 16 millioenen te ontvangen bleef.

Na den minister van finantien voerde de heer *de Brouckere* andermaal het woord, echter niet om zijne vorige finantiele berekeningen tegen den heer *Desmaizïees* te staven, maar om nogmaals tegen den minister van oorlog over de ministeriele verantwoordelijkheid en een ministerieel programma te spreken, hetgeen tusschen hen beiden tot de discusie leidde over de behandeling van de uitgaven vóór de discusien over de ontvangsten; terwijl de minister *De Theux*, ten slotte, nog de verklaring deed, dat de belangrijke benoemingen en afzettingen niet door een enkel minister afzonderlijk, maar in den raad en door de ministers gezamenlijk besloten waren.

Nadat de algemeene discusien waren gesloten, is men tot de behandeling der artikelen van het budget der middelen overgegaan, waarvan verscheidene aangenomen werden.

— De *Messager de Gand*, en in navolging de andere bladen, deelen thans den inhoud der petitie mede, door de Gentsche fabriekarbeiders aan koning *Leopold*, in het gehoor ll. dingsdag op Laeken, overgegeven. Te gelijk wordt daarbij het onderhoud vermeld, dat de deputatie met den koning gehad heeft en dat omtrent een uur geduurd heeft. De koning had niet regtstreeks op den inhoud der petitie geantwoord, maar het gesprek aangeknoopt met het lid der deputatie die het verzoek overreikte, en met hem gesproken over den tegenwoordigen toestand der katoen-industrie, gezegd dat deze nijverheidstak tegenwoordig overal leed, in Engeland en in Frankrijk, de crisis was algemeen; het was te bejammeren dat de belgische fabriekanten niet rijk genoeg waren om hunne producten buitenlands uit te voeren, 't geen zij met voordeel zouden kunnen doen; verder had de koning de hoop te kennen gegeven, dat de sluiting van den vrede met Holland, den invoer der belgische katoenen stoffen aldaar zou begunstigen, welke hoop de leden der deputatie echter niet deelden, daar Holland wel nimmer het product der belgische fabrieken zou bevoordeelen. De koning had voorts een beter douane-stelsel tegen den smokkelhandel beloofd; eene driedubbele lijn zou daargesteld worden. Een der leden liet zich vrij sterk in *Leopolds* tegenwoor-

digheid uit. Zijn gouvernement had sedert vier jaren beloofd den vorigen welstand aan de stad te bezorgen, maar het had niets daarvoor gedaan; men liet de Gentenaren aan hun lot over als of zij niet waardig waren tot de belgische natie te behooren; de gentsche werklieden rekenden het 's konings gouvernement tot misdaad aan, dat het dus omtrent het lot van Gent zoo onverschillig was; bij deze gezegden viel de koning den spreker in de rede viel, zeggende dat zulks niet zoo was; overigens verklarende, dat hij niet alleen meester was, dat de kamers moesten geraadpleegd worden, maar dat hij de aanzoeken der arbeidslieden bij haar ondersteunen zou. Ten slotte verwees de koning de deputatie naar den minister van finantien *Desmaizières*.

— De kamer van in beschuldigingstelling te Gent heeft uitspraak gedaan omtrent de oppositie van het publiek ministerie tegen de ordonnantie der raadkamer van de regtbank van eersten aanleg, opzigtelijk de zaak van den *Messager de Gand*. De kamer van inbeschuldigingstelling heeft beslist, dat er geen termen waren ter vervolging van den heer *Metdepenningen*, verklaart de incompetentheid, ten opzigte van den heer *d'Herbigny*, uithoofde van deszelfs betrekking als vreemdeling, beveelt de in vrijheidstelling van den uitgever *Bacdeljau*, en verwijst dezen naar het hof van assises, als verantwoordelijk uitgever van het artikel in den *Messager*, over het gedrag der orangisten.

— In het belgische leger heerscht thans eene zeer aanmerkelijke en vrij algemeene desertie. Men zegt, dat er Engelschen onder werkzaam zijn, wien het niet aan geld ontbreekt, en die de manschap naar Perzie willen zenden.

— De beroemde fabrikant *Cockeril* is den 4den December met zijn gezin naar St. Petersburg vertrokken. Men wil thans, dat hij niet slechts zijne fabrijkinrigting te Seraing aan de Russische regering verkocht heeft, maar ook door die regering voor het volvoeren van zeer uitgestrekte ontwerpen tot opbeuring en uitbreiding van het fabrijkwezen in Rusland zal worden gebruikt.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 9den December.

Het vuurwerk eergisteren avond, ter eere van den verjaardag van Z. K. H. den Prins *van Oranje*, op het plein van het Akademie-gebouw afgestoken, is begunstigd geworden door een voor de uitwerking zeer fraai weder, en strekt den kweekelingen van de Koninklijke Militaire Akademie, die voor de eerste maal een dergelijk kunstvuurwerk vervaardigd hadden, allezins tot eer. Het plein van het Akademie-gebouw, alsmede het aangrenzend Valkenberg, waar men insgelijks het gezigt op het vuurwerk had, waren met een zeer talrijke schaar onzer stadgenooten gevuld, aldaar bijeenverzameld om het prachtig kunstvuur te aanschouwen.

— De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zetten onafgebroken het onderzoek der verschillende aanhangige wetsontwerpen voort. De inlichtingen, door de regering in de memorie van antwoord nopens de leeningswet van 56 millioen gegeven, komen, naar men verneemt, aan verschillende leden voor alsnog niet geheel voldoende voor, welke dien ten gevolge op nadere mededeelingen ten aanzien van dit wetsontwerp blijven aandringen.

— Uit 's Hage schrijft men:

» Z. K. H. Prins *Albert* van Pruissen, die den 3den uit Petersburg te Berlijn was teruggekeerd, is gisteren middag alhier aangekomen, zijnde H. K. H. Mevrouw de Prinses *Albert* van Pruissen haren Doorluchtigen gemaal tot Alphen te gemoet gereden."

» Bijzondere berigten uit Parijs melden, dat de gezantschapsraad *Rochussen* zoowel ten hove als bij de ministers met bijzondere voorkomendheid ontvangen is. De minister van buitenlandsche zaken had den heer *Desdugers*, chef der commerciele afdeeling aan het ministerie van buitenlandsche zaken, en den heer *Engelhart*, Fransche consul te Mentz en Fransche commissaris bij de centrale Rijnvaarts-commissie, benoemd, om in hoedanigheid van commissarissen de onderhandelingen met den heer *Rochussen* te volgen.

» Gisteren avond heeft er een treurig ongeluk op den Scheveningschen straatweg, tusschen het huis van doctor *d'Aumerie* en halfweg, plaats gehad. De voerman *van der Mey*, die onder weg twee vrienden in zijn wagen had opgenomen, is, zonder dat deze zulks schijnen gemerkt te hebben, van den wagen gevallen; na een klein eind wegs, zonder voerman gereden te hebben, bemerkte men 't eerst, en bij onderzoek bleek, dat *van der Mey* overreden was. Bijna bewusteloos te huis gebragt, werd aan hem, doch vruchteloos geneeskundige hulp toegediend; gevende hij na een half uur den geest. Hij laat eene weduwe na, welke, van haren braven broodwinner verstoken, tot volslagen armoede is vervallen."

— Uit Gasselternyeveen in Drenthe meldt men, dat het Hoofddiep, hetwelk uit het stadskanaal, tot lengte van ongeveer 6,000 ellen, tot aan het gezegde dorp was ontworpen, op den 21sten November jl. is voltooid. De inwoners zagen, als in triomf, met statigen gang, drie tjalken, die, versierd met vlaggen en wimpels, door een' zachten wind werden voortgestuwd, tot aan de woning van den predikant naderen. Sedert tien jaren hadden de kolonisten, de opvolgers van den achtbaren *Struuk*, secretaris des landschaps, dit schouwspel niet mogen genieten. Tien jaren vroeger was Gasselternyeveen eene bloeijende streek, waar nijvere landbouwers, turfgravers en schippers hun bestaan vonden, maar de laatst verloopen tien jaren hadden dit dorp, door een misverstand en twisten, van de scheepvaart uitgesloten, en het was daardoor tot eenen staat vervallen, die den bezoeker deed denken, als of bij deszelfs bewoners alle lust was uitgedoofd, de met zoo veel zorg door *Struuk* gemaakte aanleg zoude vervallen. Gelukkig voor de inwoners dier streken, dat zij door eendragt zich een ander middel van gemeenschap te water hebben verschaft. Aan den landbouw is daardoor gelegenheid geopend tot verbetering en ontginning, aan den producent een gemakkelijker middel van vervoer, en aan den kleinhandel de betere aanvoer van dagelijksche behoeften.

In de zitting der Staten-Generaal van ll. vrijdag, heeft de centrale afdeeling verslag gedaan:

1°. Op het ontwerp van wet houdende aanwijzing der gevallen, waarin de certificaten van voldoening aan de nationale militie, niet meer zullen worden gevorderd. Daaruit blijkt, dat een lid in eene afdeeling zich zeer ontevreden verklaard heeft over de antwoorden welke de regering, ten aanzien van deze voordragt, gegeven heeft, als beschouwende hij den tijd te lang en daardoor de straf te hard. Ook bleven nog vele leden derzelfde afdeeling den wensch uiten, dat de tijd van ouderdom hier in kwestie, op 35, in plaats van op 40 jaren, mogt worden bepaald. Hetzelfde deden twee leden eener andere afdeeling, welke door de, voor het tegenovergestelde aangevoerde redenen, niet waren overtuigd.

2°. Op het ontwerp, houdende bepaling tegen het aan de ambtenaren van het openbaar ministerie toekennen van aandeelen in geldboeten, uitgesproken in strafzaken. Daaruit blijkt, dat eene der afdeelingen in geenen deele kon toegeven, hetgeen aan het einde van de antwoorden der regering is gezegd, dat het volstrekt onmogelijk zoude zijn, om de door haar bedoelde herziening van de verschillende wetten en besluiten, tot stand te brengen. In de erkentenis, dat het een werk van gewigt en grooten omvang is, ligt toch nog geene toestemming van het ondoenlijke van zoodanige onderneming opgesloten. Die afdeeling had ook van geene blijvende *Codificatie* (zoo als men zich bij de antwoorden uitdrukt) gesproken, doch met ernst aangedrongen op eene herziening van de veelvuldige wetten, besluiten en verordeningen, van verschillende besturen afkomstig, die zoodanig uiteenloopen, dat er dikwerf twijfel bestaat over het al of niet wettige der toepassing waardoor zeker eene onzekerheid in de wetgeving bestaat, die met eene goede staathuishoudkunde onvereenigbaar moet geacht worden. Zonder nu te herhalen wat dezelfde afdeeling daarop vroeger heeft gezegd en hetgeen reeds meer en dikwijls is in het midden gebragt, blijft zij met allen ernst op de bedoelde herziening aandringen.

Wat aanbelangt het toekennen van eenige bezoldiging of schadevergoeding aan de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongeregten, is door twee leden der vierde afdeeling nog aangemerkt, dat men hier in het oog moet houden, dat er een kennelijk groot onderscheid is tusschen de bedoelde ambtenaren in de steden en ten platten lande; dat toch de eerste gemakkelijk, bij hunne vaste bezoldigingen, voor die werkzaamheden eenige toelage of tegemoetkoming van het stedelijk bestuur soms kunnen bekomen, doch dat dit van de, voor plattelandsgemeenten met die functien belaste, het geval niet is en deze zich, ter gelegenheid van vervolgingen, wegens polder- en andere reglementen, dikwijls bovenmate met kleine, doch veel moeite gevende zaken belast zien. Een lid der vierde afdeeling heeft te kennen gegeven, dat hem het principe dezer wet niet zoo geheel ontwijfelbaar voorkwam. Hij gelooft niet, dat het mede deelhebben in zoodanige boeten, als hier bedoeld zijn, in strijd zoude zijn met de beginsels onzer tegenwoordige wetgeving en regterlijke inzigten. Hij kan niet toegeven, dat er geene materie zou bestaan, waarin het allezins wettig ware, dat aan de bedoelde ambtenaren ook een aandeel in de boeten zoude toekomen; hij acht, dat zulks eene uiterst nuttige strekking kan hebben, tot aansporing van buitengewone oplettendheid omtrent bijzondere onderwerpen en doet opmerken, dat het slot-art. van het thans nog vigerend Wetboek van Strafregt, zich toch ook tot bijzondere wetten en reglementen, refereert.

In de vijfde afdeeling heeft een lid opgemerkt, dat hij het antwoord gegeven op den wensch der vierde afdeeling, als geheel onvoldoende beschouwt, want dat op die wijze en bij het opeenstapelen van vroegere en latere wetten, dikwijls in tijden van omwenteling en verwarring daargesteld, alles eindelijk tot het grootste ongerief en onregtvaardige behandeling der ingezetenen, die onmogelijk met al die successivelijk gemaakte wetten, vooral wat der-

zelver voortdurende kracht betreft, kunnen bekend zijn, moet uitloopen.

Wordt besloten de gedane verslagen te doen drukken en ronddeelen en de beraadslagingen over de voordragten te houden, zoodra de werkzaamheden der afdeeling dit zullen toelaten.

STAATSREGELING.

Het is een voorval hetwelk de geheele europesche wereld met verbazing heeft vervuld, dat de sultan van het ottomannische rijk, uit eigen vrije beweging, aan zijn volk eene staatsregeling schenkt, waarbij veiligheid voor leven en bezittingen, en waarborgen van vrijheid, eene rigtige handhaving der justitie en een gematigde invloed op het bestuur aan het volk verzekerd worden. Plegtig is de verklaring, dat, nadat gedurende eene geheele reeks van jaren, in dit rijk de wetten zijn verkracht geworden, de tegenwoordige regeerder wenscht naar regt en billijkheid te werk te gaan en alle willekeur ter zijde te stellen, naar de beginselen der europesche beschaving. De sultan wil het verval des rijks alleen daaraan geweten hebben, dat de wetten werden vertreden; alleen daarvan wil hij voortaan den herbloei des rijks en de welvaart der ingezetenen verwachten, dat de wetten gehandhaafd worden en goed en bloed gewaarborgd zijn voor elke overmagtige verdrukking. Hoe treurig steekt daarbij af die geheele omkeering van den bloeijenden Hanoverschen staat, waar eigenmagtig de Wet van den Staat is opgeheven; waar de vorst alleen regeert, naar hetgeen hij zich-zelven ten wil gelieft te stellen; onverlet, als hem zulks mogt beginnen te mishagen, ook die beperkingen uit te zetten of omver te halen. Sedert het koninklijk Patent toch, waarbij de regerende vorst Ernst August de in werking zijnde staatsregeling eigendunkelijk heeft vernietigd, is het land aldaar in rouw, en de natie is verstomd en schier verplet door die aanmatiging van een gezag, hetwelk niemand dien vorst had gegeven. Vreemd zal het aan het Duitsche volk in de ooren klinken, dat in het Oosten, in het land van despotismus, vrijwilliglijk wordt verleend, wat in het beschaafde en vrije Europa werd vernietigd in deze eeuw. Noch de monarchale vormen der Duitsche staatsinrigtingen, noch de inhoud van de Weener-akte, die waarborg, ook voor de volken tegen hunne vorsten, dat het *getemperd* souverein gezag niet in een *onbepaald* gezag zal verwandelen; noch de vrees voor binnenlandsche beroerten hebben het besluit des Duitschen Bonds een schijn van regt of wettigheid kunnen geven, dat zij zich de zaak der aangerande vrijheid in de Duitsche staten niet heeft aangetrokken, en dat zij, koud en onverschillig, eene zoo willekeurige handeling, als de vernietiging der constitutie van 1833, die in volle werking was, heeft kunnen aanzien. Dat gedrag voorspelt aan die staten in Duitschland, alwaar de vorsten gemeend hebben, dat zij hunne in 1812 en 1813 gedane beloften tot het geven van constitutien moesten gestand doen, weinig uitzigt op het blijvend bestaan derzelven; en het laat zich aanzien, dat bij eene troonsverandering, als de gelegenheid gunstig is, het voorbeeld des Hanoverschen konings navolging zal vinden; zoodat, dewijl dus een geringe staat niets tegen de overmagt uitrigten kan, de constitutionele regeringen in Duitschland zullen verdwijnen. Zoo gaat het licht weer derwaarts terug van waar het kwam, naar het Oosten; en bij den triomf der absoluten tot die begrippen en beginselen, zal Europa wederom achteruitgaan naar dien tijd van vooroordeel, privilegie en obscuratismus, waaruit alleen de vrije regeringsvorm redt; zoo als tijdens de republiek der Vereenigde Nederlanden, deze, niet slechts de meest vrije, maar te gelijk de meest verlichte staat in het benevelde en ultra-monarchale en monarchale Europa was.

De Commissie ter uitdeeling van Spijzen en Brandstoffen, noodigt bij deze degenen uit, die genegen mogten zijn, gedurende den aanstaanden winter, VLEESCH en BROOD aan haar te leveren, vóór of uiterlijk op den 16, dezer, bij beslotene Billetten, te bezorgen bij den Heer Mr. Loke in de Katerstraat, den prijs te doen kennen, voor welken zij de levering van het Nederlandsch pond RUNDVLEESCH en ROGGENBROOD, zouden willen aannemen, met opgave van twee gegoedde personen, die des gevorderd hunne borgen zullen zijn.

Breda, 9 December 1839.

. Op den 24. November 1839, overleed te *Schoendorf* (Koninkrijk *Wurtemberg*) onze waarde Behuwdzoon, de Wel-Edele Gestrenge Heer en Mr. CHARLES SCHMID, in den ouderdom van 32 jaren, nalatende eene bedroefde Weduwe en Kind.

Tilburg, 6. December 1839.

PAULUS VREEDE,
F. C. VREEDE,
Geb. d'Abel.

. De Ondergeteekende heeft de Eer het Geachte Publiek dezer Stad te berigten, dat bij alhier is gearriveerd en uitgepakt, in het Logement *den Gouden Leeuw*, bij Mejufvrouw de Wed. COPPENRATH en Kinderen, met zijn alom bekend Magazijn van Echte Tirolse GEMSLEDEREN HANDSCHOENEN voor Winter- en Zomergebruik, voor Heeren, Dames en Kinderen, Glacee en Castor, als Rij- en Zijden HANDSCHOENEN, verder Fijne GEMSLEDEREN BORSTROKKEN, ONDERBROEKEN, GEZONDHEIDS-GORDELS, Elastique en andere beste BRETELS, als ook een extra Fijn Sortiment COLS en CRAVATTEN naar de Nieuwste Smaak. Beveelt zich in de gunst van het Geëerde Publiek.

J. BISSCHOFER, uit *Tirol*.
Gevestigd in de Vischsteeg B. 183
te *Rotterdam*.

NB. Eene aanzienlijke partij HANDSCHOENEN zullen tot zeer civiele prijzen worden uitverkocht.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *BREDA*, zullen op *Maandag*, den 23. December 1839, des middags ten *twaalf ure*, ten Stadhuize aldaar, aan den minstdoenden, volgens in te leveren *gezegelde* Biljetten van Inschrijving, in het openbaar Aanbesteden:

Het ONDERHOUD van Stads-Gebouwen, Kazernen, Bruggen, Havenmuren, Watertrappen, Waterleidingen, Straten, Markten, Pleinen en verdere aangelegenheden, gedurende den Jare 1840, volgens *Tarief*, onder presentatie van perCentsgewijze korting.

De Konditiën van Aanbesteding, liggen dagelijks, uitgenomen op Zon- en Feestdagen, op de gewone uren ter lezing op Stads-Secretarij, en nader onderrigt is te bekomen bij den Stads-Architect A. J. F. CUYPERS.

Breda, den 5. December 1839.

Ter Ordonnantie van Burgemeester en
Wethouders voornoemd,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

LEES HIER:

Eventueel TE HUUR gepresenteerd om met 1°. Mei 1840 te aanvaarden: De eenigste welbeklante SCHEEPS-TIMMERWERF te *Breda*, met of zonder HUIZING, daarbij gelegen; ook met GEREEDSCHAPPEN tot het Opdoen van een Schip. Te bevragen bij den Molenaar C. W. BRUYNZEELS, te *Breda*.

. Bij de Boekhandelaren L. E. BOSCH en ZOON, te *Utrecht*, ziet heden het licht:

1°. DE VIERDE JAARGANG VAN DEN

MINIATUUR-ALMANAK,

VOOR HET JAAR 1840.

Versierd met fraaije Gravures van den kunst-graveur J. P. Lange, en een Muzijkstukje.

De Bijdragen in dit Boekje zijn voornamelijk van de Heeren J. Immerzeel, J. P. Heije, J. L. L. ten Kate, R. Bennink Janssonius, L. J. A. Tollens, A. Nieuwenhuizen, J. R. Curtstemeijer, A. A. T. Visscher, A. Winkler Prins, Clavareau, Mej. P. Moens, M. H. de Graaff, H. J. den Beer Portugael, enz.

De prijs is, in karton vergulde op snede met koker, 90 Cents.

2°. Jhr. Mr. H. M. A. J. van ASCH van WIJCK, Geschiedkundige Beschouwing van het OUDE HANDELSVERKEER der Stad *UTRECHT* van de vroegste tijden af tot aan de 14de Eeuw.

Tweede Stuk, à *f* 2,20.

3°. *ALLEREERSTE BEGINSELEN DER TOONKUNST*, of Grondbeginselen der Algemeene Muzijkleer. *Eene handleiding bij het privaat en klassikaal Onderwijs*, door A. P. F. de SEIJFF, *f* 1,00.

4°. TIJDREKENKUNDIGE TAFEL VOOR DE GESCHIEDENIS DES VADERLANDS, ten dienste der Scholen, door *H. J. ABBRING*, à 20 Cents.

N°. 1 en 4 dezer Werken zijn aan de voornaamste Boekhandelaren verzonden, en N°. 2 en 3 zullen binnen weinige dagen volgen.

Te Breda, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.